

METODICKÉ VYSVĚTLIVKY

1. Obce jsou uvedeny v územní struktuře platné k 1. 1. 2023. Zákon č. 51/2020 Sb., o územně správním členění státu a o změně souvisejících zákonů. Údaje o obcích vyjadřují stav roku 2020, pokud není uvedeno jinak.
2. **Obec** je základním územním samosprávným společenstvím občanů. Území obce a území vojenského újezdu je vymezeno hranicí jednoho nebo více souvislých katastrálních území. Je veřejnoprávní korporací, má vlastní majetek. V právních vztazích vystupuje svým jménem a nese odpovědnost z těchto vztahů vyplývající. Za obce se považují (pro některé, mj. statistické účely) také vojenské újezdy. V ČR jsou 4 vojenské újezdy: Boletice, Hradiště, Březina a Libavá. K 1. lednu 2023 v České republice existovalo 6 258 obcí. Obce se zvláštním postavením jsou v lexikonu zvýrazněny: **statutární města** velkými písmeny, **města** tučně, **městyse** tučnou kurzívou. V lexikonu jsou také uvedeny **městské části (městské obvody)** hlavního města Prahy a statutárních měst Brno, Liberec, Opava, Ostrava, Plzeň, Pardubice a Ústí nad Labem.
3. **Správní obvod kraje** s výjimkou správního obvodu hlavního města Prahy se člení na správní obvody obcí s rozšířenou působností. **Správní obvod obce s rozšířenou působností** je vymezen výčtem území obcí a vojenských újezdů, Vyhláška č. 346/2020 Sb., o stanovení správních obvodů obcí s rozšířenou působností, území obvodů hlavního města Prahy a příslušnosti některých obcí do jiného okresu.
4. **Hlavní město Praha** má uvedenu příslušnost městské části do správních obvodů (tj. do Prahy 1 až 22, kdy úřady těchto městských částí vykonávají velkou část státní správy pro obyvatele zbylých 35 městských částí).
5. **Část obce** je možno definovat dvojím způsobem. Jedná se o jednotku územního členění státu, která je publikována v rámci úředního seznamu obcí a jejich částí (tj. ve Statistickém lexikonu obcí České republiky 2013). Pokud se obec nečlení na části, je pro potřeby statistiky považována za jednu část obce. Z věcného hlediska se jedná o skupinu domů se společným názvem, označených čísly popisnými z jedné číselné řady. Ve městech Praha, Brno, Plzeň, Pardubice a Opava jsou některé části obce děleny hranicí městské části nebo městského obvodu, a tak vznikají **díly částí obce** – části obce statistické. Za správní a územní celky kraj, okres, správní obvod ORP a obec je v tabulkách uváděn počet částí obce, za městské části a městské obvody výše uvedených měst je uveden počet dílů částí obce.
6. **Katastrální území** tvoří plošně souvislý a společně evidovaný soubor pozemků (parcel). Katastrální území pokrývají celé území státu. Kromě katastrálních území se občas používají ještě tzv. územně technické jednotky (ÚTJ), které jsou totožné s katastrálními územími, s výjimkou těch katastrálních území, která jsou dělena hranicí městské části - městského obvodu (např. v Praze, Brně, Plzni).
7. **Katastrální výměra** je plocha katastrálního území obce. Ve městech Praha, Brno, Opava, Pardubice, Plzeň a Ústí nad Labem je výměra uvedena i v těch městských částech, kterým nebylo vymezeno katastrální území (dělené katastry). V těchto případech se jedná o odhadnuté výměry dle GIS jako součet výměr ÚTJ na základě hodnot výměr katastrálních území podle údajů Českého úřadu zeměměřického a katastrálního (ČÚZK) a podle grafických vrstev registru sčítacích obvodů k 1. 1. 2023. Údaje za obce byly převzaty od ČÚZK k 31. 12. 2022.
8. Údaje o **počtu obyvatel** byly převzaty z průběžné bilance obyvatelstva k 31. 12. 2022 a přepočteny na územní strukturu platnou k 1. 1. 2023. Údaje o počtu obyvatel k uvedenému datu v městských částech (obvodech) statutárních měst Brno, Liberec, Opava, Ostrava, Plzeň,

Pardubice a Ústí nad Labem nejsou k dispozici, proto je uveden počet obyvatel obvykle bydlících ze sčítání k 26. 3. 2021.

9. **Kanalizací s připojením na čističku odpadních vod (ČOV)** se rozumí veřejný kanalizační řad, který odvádí splaškové vody z jednotlivých nemovitostí a ústí do čističky odpadních vod.
10. **Vodovodem** se rozumí veřejný vodovodní řad (bez ohledu na vlastníka), kterým se přivádí voda do jednotlivých nemovitostí.
11. **Plynofikací** obce se rozumí stav, kdy je obec napojena na plynové potrubí, kterým se přivádí plyn z centrálního zdroje.
12. Vybavenost obce vodovodem, kanalizací s připojením na ČOV a plynofikace obce jsou uváděny i v případě, že takto je vybavena pouze její část. Pokud se při vzniku nových obcí oddělila ta část obce, která jako jediná byla vybavena vodovodem, kanalizací nebo byla plynofikovaná, tato vybavenost v původní obci již není vykazována.

Informace byly získány z jednorázové přílohy TOVK k výkazu VI 1-01 za rok 2021. Výkaz byl rozeslán vedení všech obcí a městských částí hlavního města Prahy (osloveny nebyly vojenské újezdy).